

6 Ιουνίου, 2023

Το κάστρο της Χειμάρρας

Από: [Αλέξανδρος Μαλλιός](#)

Στη φωτογραφία Έπιλέγουμε -συνειδητά- την αναγραφή που υπάρχει στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, Χειμάρρα (και όχι Χιμάρα), επειδή, ακριβώς, εκεί έχει μία ξεχωριστή σημασία.

Η Ελληνική Εθνική Μειονότητα στην Αλβανία, και ειδικά στη Χειμάρρα, είναι η μόνη συμπαγής ελληνική κοινότητα σε όμορη χώρα. Όταν λέμε Ελληνική Εθνική Μειονότητα, συμβολικά τουλάχιστον, εννοούμε, κυρίως, τη Χειμάρρα. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι σε δεύτερη μοίρα έρχονται οι Άγιοι Σαράντα, το Αργυρόκαστρο και η Δρόπολη.

Γνωρίζω, από την εποχή που υπηρετούσα ως πρέσβης στην Αλβανία, την πολιτική των πιέσεων απέναντι στη Μειονότητα. Γνωρίζω τις πολιτικές της εκλογικής νοθείας και της απροκάλυπτης πολιτικής βίας. Πριν και μετά τις εκλογές. Η Αλβανία, εφαρμόζοντας σήμερα την πολιτική του Ενβέρ Χότζα, δεν αναγνωρίζει τον Ελληνισμό της Χειμάρρας ως Εθνική Μειονότητα. Η πολιτική των διακρίσεων συνεχίζεται.

Η αυθαίρετη σύλληψη και εκδικητική φυλάκιση έκανε τον Φρέντι Μπελέρη ίνδαλμα, γνωστό τώρα στις Βρυξέλλες και στην Ουάσιγκτον.

Ο φανατισμός και η μεροληψία που χαρακτηρίζουν τις δράσεις των Τιράνων υπό την καθοδήγηση του πρωθυπουργού κ. Έντι Ράμα γιγάντωσαν σήμερα το πρόβλημα. Έστω και με τον τρόπο αυτό, η Χειμάρρα είναι εκεί που της αξίζει: στην πρώτη γραμμή ενδιαφέροντος και προτεραιοτήτων των ελληνοαλβανικών σχέσεων. Συστηματικές είναι οι προσπάθειες των Τιράνων να ξεριζώσουν τη γηγενή ελληνική μειονότητα στη Χειμάρρα. Ο πρωθυπουργός της Αλβανίας επιβάλλει την προδήλως αντιευρωπαϊκή μειονοτική αυτή πολιτική. Άξιοι συμπαραστάτες του τα στελέχη του Σοσιαλιστικού Κόμματος και οι μόνιμες και πανίσχυρες δομές του κρατικού μηχανισμού στην περιοχή του Αυλώνα και δη της Χειμάρρας. Η ευρωπαϊκή πορεία της Αλβανίας «περνάει μέσα από την προστασία των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περιουσιών των μελών της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας». Διερωτώμαι, εδώ και πολλά χρόνια, αν η στερεότυπη αυτή διακήρυξη μας έγινε ποτέ πράξη!

Δεν βοηθούν οι συναισθηματικές και συνθηματικές αντιδράσεις στην Ελλάδα που, κατά κανόνα, κρατούν συνήθως μερικές ώρες ή μέρες. Είμαι αντίθετος, επίσης, με τις επικίνδυνες και επιπόλαιες κραυγές (δυστυχώς, ακούγονται και τέτοιες) για «δυναμική» αντίδραση. Μόνο οι δειλοί και γνωστοί ανεύθυνοι προτάσσουν τα συνθήματα και τις ανεξέλεγκτες κραυγές. Οι ωσεί παρόντες «γενναίοι» υπερπατριώτες των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης είναι οι μόνιμοι απόντες. Άκριτα συνθήματα, λεκτικά πυροτεχνήματα. Ευνοούν, με τον τρόπο αυτό, μόνο την Αλβανία.

Ο κ. Έντι Ράμα επέδειξε έλλειψη πολιτικής φερεγγυότητας και συνέπειας έναντι -χρονολογικά- των πρωθυπουργών Αντ. Σαμαρά, Αλ. Τσίπρα και Κυρ. Μητσοτάκη, ενώ προηγουμένως είχε υπονομεύσει, ως αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, τη συμφωνία των Κ. Καραμανλή και Σ. Μπερίσα, το 2009, για τις θαλάσσιες ζώνες των δύο χωρών.

Συνεχίζοντας και ενισχύοντας την πολιτική περί «μειονοτικών ζωνών» του Ενβέρ Χότζα, η σημερινή Αλβανία -χάρη στη διαχρονική και, κατά κανόνα, άνευ απτών ανταλλαγμάτων στήριξη όλων των ελληνικών κυβερνήσεων- θεωρεί ότι δικαιούται να αρχίσει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. Συνεχίζει εν τούτοις να αναγνωρίζει ως μέλη της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας μόνο τον Ελληνισμό της ευρύτερης περιοχής των Αγίων Σαράντα και Αργυροκάστρου. Δεν αναγνωρίζει τον Ελληνισμό της Χειμάρρας. Περιπτώ, συνεπώς, να σημειώσω ότι στην εθνική οδό Άγιοι Σαράντα-Χειμάρρα οι επίσημες κρατικές ενδείξεις είναι μόνο στα Αλβανικά (Himara ή Himare).

Όμως, στη Χειμάρρα, γράφεις, μιλάς και ακούς μόνο Ελληνικά! «Θέλουν να μας υποτάξουν και ξέρουν ότι δεν μπορούν. Μας πιέζουν, μας απειλούν. Θέλουν να μας εξαναγκάσουν να τα παρατήσουμε. Έχουμε πάθει ανοσία. Ξέρουν ότι, αν χάσουμε τις περιουσίες μας, τα σπίτια μας και τις επιχειρήσεις μας, θα ξεριζωθούμε. Αυτό θέλουν»... Τα λόγια αυτά ακούς από τους Έλληνες της Χειμάρρας. Όπου και αν σταθείς. Είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης στην περιοχή. Περίπου 400 επιχειρήσεις στο λεγόμενο «μικρό Δήμο Χειμάρρας» με πάνω από 3.500 εργαζόμενους. Η καταπίεση, ωστόσο, είναι εμφανής και αφανής.

Υποτίμηση και επαγγελματισμός

Στην Αθήνα, λόγω αγνοίας, έχουμε την τάση να υποτιμούμε την Αλβανία. Στα Τίρανα όμως -ανεξαρτήτως καθεστώτων και κυβερνήσεων, πολιτικών κομμάτων και ιδεολογιών- υπάρχει ένα κοινό σημείο. Η σημασία της Ελλάδας για την Αλβανία. Σπάνια με θετική έκφραση και, κατά κανόνα, με καχυποψία. Ο Χότζα

πέθανε προ τεσσάρων δεκαετιών. Η Ελλάδα εν τούτοις εξακολουθεί να αποτελεί τον πρώτο στόχο ενδιαφέροντος και ανησυχίας. Πολιτικοί και Μ.Μ.Ε. των Τιράνων ενισχύουν την τάση αυτή με αμφίδρομα τροφοδοτούμενη ένταση και χρωματισμό. Οι μόνιμες δομές και οι μηχανισμοί του αλβανικού κράτους (μυστικές υπηρεσίες, υπουργείο Εξωτερικών κ.λπ.) έχουν υποδειγματική οργάνωση και, κυρίως, συνέχεια στα αφορώντα στην Ελλάδα και στους ελληνικούς στόχους ειδικού ενδιαφέροντος. Τούτο συμβαίνει με αξιοσημείωτη συνέπεια εδώ και 75 χρόνια! Με αποτέλεσμα η, κατά τεκμήριο, μειωμένων δυνατοτήτων αλβανική διοίκηση να έχει καλή -πολύ καλή μάλιστα- εικόνα και πληροφόρηση. Για πρόσωπα, πολιτικές και θέσεις. Διαχρονικά, οι καλύτεροι κρατικοί λειτουργοί εργάζονται με αυταπάρνηση και πατριωτικό φανατισμό, αν θέλετε, στο φάκελο που τιτλοφορείται «Ελλάς/Greqi».

Η Αλβανία, εφαρμόζοντας και σήμερα την πολιτική του Ενβέρ Χότζα, δεν αναγνωρίζει τον Ελληνισμό της Χειμάρρας ως Εθνική Μειονότητα, συνεχίζοντας την πολιτική διακρίσεων.

Για τα Τίρανα, όλες οι κύριες δράσεις και εκφάνσεις των διμερών μας σχέσεων έχουν αποκλειστικά «πολιτικό υπόβαθρο». Όσο αυτό ισχύει από αλβανικής πλευράς, έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζεται και από την ελληνική. Ο σημερινός πρωθυπουργός της Αλβανίας είχε, επί μία δεκαπενταετία, την ευκαιρία να μας παρουσιάσει τα πεπραγμένα του. Το 2009 είχε πρωτοστατήσει στην υπονόμευση της Συμφωνίας για τις Θαλάσσιες Ζώνες. Εξυπηρετώντας τα τουρκικά συμφέροντα, όπως επίσημα κατήγγειλε ο πρώην πρωθυπουργός Σάλι Μπερίσα ενώπιον του Κοινοβουλίου της Αλβανίας. Η προσωπική στήριξη του προέδρου της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, του αποφέρει προσωπικά πλεονεκτήματα. Επέδειξε έλλειψη πολιτικής

φερεγγυότητας και συνέπειας έναντι, τεσσάρων τουλάχιστον, πρωθυπουργών της Ελλάδος.

Οι εναλλακτικές

Έχω ταχθεί, σταθερά, υπέρ της ενίσχυσης των σχέσεών μας με την Αλβανία και τον αλβανικό παράγοντα στα Βαλκάνια. Όμως, σήμερα, η προσωπική συμπεριφορά του πρωθυπουργού της Αλβανίας, καθώς και η εμπάθειά του απέναντι στον Ελληνισμό της Χειμάρρας, τον καθιστούν προβληματικό και ευμετάβλητο συνομιλητή. Τη στιγμή αυτή, η Ελλάδα διαθέτει ισχυρή πολιτική βούληση και αυξημένες διεθνείς δυνατότητες να αναλάβει την πρωτοβουλία των κινήσεων. Ας το πράξουμε. Τα Τίρανα υπολογίζουν μόνο τα καθαρά λόγια, τη συνέχεια και τη συνέπεια λόγων και έργων. Τα λόγια και τις περίτεχνες δηλώσεις -ιδίως εκείνες που δεν έχουν καθαρότητα- τις αναλύουν ως πρόσκαιρα πολιτικά πυροτεχνήματα και στιγμιαίες εκλάμψεις. Δίκαια ή άδικα;

Έρχομαι, τώρα, στο ζήτημα της λεγόμενης «ανάπτυξης» της παραλιακής ζώνης της Χειμάρρας. Η αυθαιρεσία είναι απαράδεκτη. Μία ρεαλιστική λύση προϋποθέτει τη συμφωνία των δικαιούχων μελών της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας. Δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στο ακόλουθο συνεκτικό τρίπτυχο:

– α) Απόδοση των τίτλων των περιουσιακών στοιχείων (τίτλοι ιδιοκτησίας) στους δικαιούχους. Ο αυτόχθων Ελληνισμός της Χειμάρρας έχει ιδιόκτητη ακίνητη περιουσία που αποκτήθηκε, πριν ακόμη από την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Αλβανίας από την Οθωμανική Αυτοκρατορία (έγινε στην Αυλώνα, το Νοέμβριο του 1912, και αναγνωρίστηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις, τον Ιούλιο του 1913).

– β) Συμμετοχή των δικαιούχων-τιτλούχων μελών της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας στο επιχειρησιακό και επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), ώστε να αισθανθούν ότι είναι συνιδιοκτήτες και συμμετοχοί του σχεδίου και όχι αποκλεισμένοι.

– γ) Ο υπολογισμός της αποζημίωσης για τις ενδεχόμενες αναγκαστικές απαλλοτριώσεις της ακίνητης περιουσίας, που θα συναποφασισθούν με τη Μειονότητα, θα πρέπει να γίνει με βάση τις τρέχουσες τιμές της αγοράς ακινήτων στη Χειμάρρα. Όχι με αυθαίρετο καθορισμό δήθεν αντικειμενικών αξιών που καμία σχέση δεν έχουν -υπολείπονται σαφώς- με τις πραγματικές τιμές στην τοπική και περιφερειακή αγορά των ακινήτων.

Η στήριξη του προέδρου της Τουρκίας, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, αποφέρει στον Αλβανό πρωθυπουργό, Έντι Ράμα, προσωπικά πλεονεκτήματα.

Συμμερίζομαι την θέση περί προκατασκευασμένης πλεκτάνης, από τις Υπηρεσίες της Αλβανίας, σε βάρος του φυλακισμένου πολιτικού - αναμφίβολα- κρατούμενου, Δημάρχου Χειμάρρας Φρέντι Μπελέρη και του ασθενούς συνεργάτη του, Παντελή Κοκαβέση. Οι ηγέτες των Τιράνων, εδώ και 25 περίπου χρόνια, ανέδειξαν τη Χειμάρρα ως τον καταλύτη στις σχέσεις της Αλβανίας με την Ελλάδα και με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πολιτικό τους κόστος, λόγω Χειμάρρας, είχε προεξοφληθεί. Ας αφήσουν, επίσης, κατά μέρος οι κυβερνητικοί παράγοντες των Τιράνων τα περί ανεξαρτήτων θεσμών δικαιοσύνης. Πόσοι, αλήθεια, πολίτες της Αλβανίας πιστεύουν στην ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης; Διαφορετικά και, προφανώς, φυσιολογικά θα ήσαν τα πράγματα, αν οι διαδοχικοί πρωθυπουργοί της Αλβανίας διαχρονικά αντιμετώπιζαν την εκλογική διαδικασία της Χειμάρρας ψύχραιμα. Ο πρωθυπουργός κ. Έντι Ράμα έχασε ήδη τη σημαντικότερη για τον ίδιο, προσωπικά, μάχη. Υπέστη από τον - φυλακισμένο σήμερα- Δήμαρχο της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας στη Χειμάρρα οδυνηρή προσωπική ήττα. Η αυθαίρετη σύλληψη και εκδικητική φυλάκιση έκανε τον Φρέντι Μπελέρη ίνδαλμα, γνωστό τώρα στις Βρυξέλλες και στην Ουάσιγκτον.

Από την πλευρά της, η Βουλγαρία, υπεραμυνόμενη των δικών της εθνικών στόχων και συμφερόντων και χωρίς ουσιαστικές αντιδράσεις από τους εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δείχνει να καταφέρνει να επιτύχει το στόχο της για αναγνώριση «βουλγαρικής μειονότητας» στη Βόρεια Μακεδονία. Την έχει συνδέσει άμεσα με την άρση των σταθερών επιφυλάξεών της για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Ε.Ε. Γιατί να μην απαιτήσουμε και εμείς κατάργηση των μειονοτικών ζωνών και αναγνώριση της Χειμάρρας ως κάστρου της Ελληνικής Μειονότητας και τη διευθέτηση του καυτού ζητήματος των περιουσιών;

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
**MINISTRY FOR EUROPE
AND FOREIGN AFFAIRS**

Στην Αθήνα, λόγω αγνοίας, έχουμε την τάση να υποτιμούμε την Αλβανία, αλλά στα Τίρανα -ανεξαρτήτως καθεστώτων και κυβερνήσεων, πολιτικών κομμάτων και ιδεολογιών- υπάρχουν μόνιμες δομές και μηχανισμοί (μυστικές υπηρεσίες, υπουργείο Εξωτερικών κ.λπ.) με υποδειγματική οργάνωση και, κυρίως, συνέχεια στα αφορώντα στην Ελλάδα και στους ελληνικούς στόχους ειδικού ενδιαφέροντος.

Κλείνω με μία παρατήρηση. Προτιμώ την ονομασία Χειμάρρα αντί Χιμάρας. Επιλέγω, συνειδητά, την αναγραφή που υπάρχει στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη. Ακριβώς, γιατί εκεί έχει μία ξεχωριστή σημασία.

<https://www.amynanet.gr/to-kastro-tis-cheimarras?fbclid=IwAR3fJAQtaavqRciGf2DmsPLpcs03wJwkt99RMu6C3Bp6RDh0YnHnwdCklDE>